

Somalia: Klan- og sikkerhetsrelaterte forhold i Puntland

- Areal og befolkning
- Historisk bakgrunn
- Betydning av klan i Puntland
- Sikkerhetssituasjonen
 - Al-Shabaab
 - Den islamske stats Somalia-provins (ISSP)
 - Grensekonflikt i Galkayo
 - Grensekonflikt med Somaliland
- Internt fordrevne (IDP-er)

Innledning

Denne responsen gir en kort oversikt over klan- og sikkerhetsrelaterte forhold i Puntland. Responsen gir ingen uttømmende redegjørelse, men belyser enkelte forhold som er relevante for norske utlendingsmyndigheter. Den baserer seg på Landinfos informasjonsinnhentingsreise til Garowe i mai og juni 2022, i tillegg til informasjon fra åpent tilgjengelige kilder. Noen av kildene er anonymiserte av hensyn til kildenes ønske og arbeidssituasjon.

Landinfo anbefaler å bruke dette kartet ved gjennomgangen: [Somalia: North-East Regions](#) (FSNAU 2005).

Areal og befolkning

Puntland ble i 1998 opprettet som en autonom delstat i Nordøst-Somalia. Delstatens territorielle krav tok utgangspunkt i Harti-klanenes¹ historiske utbredelse, og besto av regionene Nugal og Bari, i tillegg til deler av Sanag, Sool, Sør-Toghder/Cayn og Mudug (se Transitional Constitution of Puntland Regional

¹ Harti-klanene tilhører klanfamilien Darod, og består av Majerteen, Dhulbahante og Warsangeli, i tillegg til flere mindre klaner, deriblant Deshiise, Geesaguule, Kaskiqabe og Libaangashe (Johnson 2008, s. 8-9).

Government 1998, artikkel 3). De faktiske grensene er imidlertid omstridte, og har vært kilde til konflikter både med den selverklærte uavhengige republikken Somaliland i vest og delstaten Galmudug i sør (se under). Puntland har aldri hatt fullstendig kontroll over områdene de har gjort krav på i Sool, Sanag, Sør-Toghder og Nord-Mudug.

I praksis går Puntlands vestlige grense rett vest for hovedstaden Garowe og følger omtrent hovedveien mot Bosaso nordover, mens den sørlige grensen går tvers gjennom Galkayo by (Hoehne 2015, s. 3, 25-29). Det innebærer at Puntlands administrasjon og sikkerhetsstyrker har sin faste tilstedeværelse i regionene Bari, Nugal og de nordlige delene av Mudug, hvor de største byene er Bosaso, Garowe og Nord-Galkayo.

Det er ikke foretatt folketellinger i moderne tid, og det finnes derfor ingen sikre innbyggertall. IPC (2023, s. 3), som jevnlig publiserer analyser av matvaresituasjonen i Somalia, og som derfor er avhengige av oppdaterte estimater på befolkningsstørrelsen, la i 2023 til grunn et estimat på til sammen 2,5 millioner innbyggere i Bari, Nugal og Nord-Mudug.²

Det store flertallet av befolkningen i Puntland tilhører Harti-klaner. Majerten-klanen er den største, deretter følger Dhulbahante- og Warsangeli-klanene, som har sine historiske hjemområder i de omstridte Sool- og Sanag-regionene (se Marchal 2010, s. 15-18). I tillegg finnes flere mindre Harti-klaner, særlig rundt Bosaso, mens et mindretall av befolkningen tilhører andre klaner og folkegrupper.

UNHCR anslår at det er 295 000 internt fordrevne i Puntland. Mange av dem kommer fra Sør-Somalia, og har levd som internt fordrevne i bosetninger i utkanten av byene siden 1990-årene (Kilde A; Ahmed, møter 2022). For mer om de internt fordrevne, se under.

Historisk bakgrunn

Områdene som i dag utgjør Puntland, med unntak av Galkayo, ble i all hovedsak spart for krigen før og etter den somaliske statskollapsen i 1991.³ Mange somaliere flyktet i stedet nordover fra krigshandlinger og lovløshet i Sør-Somalia.

² IPC (2023, s. 3) legger til grunn 1 117 000 i Bari, 573 000 i Nugal og 818 000 i Nord-Mudug.

³ Nord-Mudug, i dagens Puntland, var urolig på slutten av 1970-årene og begynnelsen av 1980-årene. Bakteppet for uroen var et kuppforsøk mot Barre i 1978 ledet av en gruppe Majerten-offiserer fra Nord-Mudug. Kuppforsøket mislyktes, men avfødte den Majerten-dominerte opprørsgruppen Somali Salvation Democratic Front (SSDF), som hadde hovedsete i Etiopia, og deretter gjennomførte flere angrep over grensen mot somaliske sikkerhetsstyrker i Sentral-Somalia. Barre-regimet gjengjeldte angrepene med sikkerhetsoperasjoner rettet mot SSDF og Majerten-klanen generelt i Nord-Mudug, som rammet sivilbefolkningen svært hardt (Baumann, Yates & Washington 2004, s. 15). Galkayo, delstatshovedstaden i Mudug, var igjen åsted for kamper mellom klanmilitser i 1991 (se Kapteijns 2013, s. 161-163).

Blant dem var flere fra Harti-klanene, som flyttet tilbake til sine klaners historiske hjemområder i dagens Puntland, for å søke trygghet og bistand blant sine egne (Johnson s. 9-10; Hoehne 2015, s. 31).

Den Majerten-dominerte opprørsgruppen Somali Salvation Democratic Front (SSDF) befestet sin posisjon i området, og ledet etter hvert den politiske prosessen frem mot opprettelsen av Puntland som en «autonom delstat» 1. august 1998 (Johnson 2008, s. 25-26). Opprettelsen baserte seg på en overenskomst mellom de dominerende klanene i nordøst, og vektla deres felles Harti-herkomst.⁴

Puntland vedtok sin egen grunnlov og etablerte egne sikkerhetstyrker og delstatsinstitusjoner. Delstaten har aldri uttrykt eksplisitte ambisjoner om en total løsrivelse og støtter utad prinsippet om et forent Somalia.⁵ De føderale myndighetene i Mogadishu utøver likevel svært liten innflytelse i Puntland. Puntlands regjering tilbakeviste eksempelvis i mai 2024 en kunngjøring fra de føderale myndighetene om at den somaliske hæren (SNA) hadde gjennomført militæroperasjon mot al-Shabaab i Puntland, og uttrykte at SNA verken «opererer eller er til stede» i delstaten (The Somali Digest 2024c).

Sikkerhetssituasjonen har siden opprettelsen generelt vært fredelig og stabil, særlig sammenlignet med situasjonen i Sør-Somalia. De væpnede konfliktene, har i hovedsak vært kortvarige og/eller avgrenset til mindre eller avsidesliggende områder. Periodene rundt delstatsvalgene har imidlertid som regel vært spente, og tidvis ført til enkelte sammenstøt mellom klanmilitser (Johnson 2008, s. 26-28; Crisis Group 2013, 2024).⁶

Betydning av klan i Puntland

I likhet med i øvrige deler av Somalia, gjennomsyrrer klan de fleste samfunnsforhold i Puntland. Den reelle politiske makten ligger ikke i de formelle delstatsinstitusjonene, men hos de mektigste klanene som bytter på å lede dem. Under vårt besøk i Garowe i 2022, illustrerte en kilde dette poenget, ved å spøkefullt omtale de ulike departementene som «klaner med kontorer og skilt».

⁴ Det foreligger ingen enhetlig støtte til Puntland blant Harti-klanene Dhulbahante og Warsangeli. Mange anser at Puntland i hovedsak representerer Majerten-klanens interesser, og grupperinger i både Dhulbahante- og Warsangeli-klanene har historisk vært splittet om hva som tjener dem best – tilhørighet til Somaliland, til Puntland eller å arbeide for opprettelsen av egne delstater i sine historiske hjemområder i Sool- og Sanag (se Hoehne 2015).

⁵ Potensialet for løsrivelse fra Somalia fungerer imidlertid som et ris bak speilet, som puntlandske myndigheter tidvis bruker overfor føderalmyndighetene. På bakgrunn av uenighet om inkludering av nye lovtilllegg til den provisoriske grunnloven mars 2024, som ga føderalmyndighetene økt makt, trakk Puntlands regjering seg fra føderale organer, og erklærte at de anser seg som en uavhengig regjering inntil grunnloven er godkjent gjennom en folkeavstemning (Maruf 2024).

⁶ Se fotnote 8.

Betydningen av klan i Puntland har for utenforstående blitt spesielt synlig i forbindelse med delstatsvalgene, hvor maktkampen mellom de mektigste klanene har vært kilde til politisk uro og enkelte voldelige sammenstøt. Det forelå lenge en skjør sedvane om at presidentembetet rullerte mellom de tre mest fremstående Majerten-klanene: Omar Mohamoud, Issa Mohamoud og Osman Mohamoud (Musa et al. 2022; Crisis Group 2013).⁷ Dette endret seg imidlertid ved delstatsvalget som ble avholdt i januar 2024, da sittende president Said Abdullahi Deni (Osman Mohamoud) ble gjenvalgt (Crisis Group 2024).⁸

I fraværet av en stat slik vi kjenner den i Norge, ivaretar klankollektivene i Puntland grunnleggende samfunnsoppgaver som konflikthåndtering og ressursfordeling. Ifølge en lokal kilde (A, møte 2022) håndteres de aller fleste konflikter av klanene, ikke av politi og rettsvesen. I tråd med tradisjonell somalisk rettsforståelse, angår konflikter mellom enkeltpersoner også deres klankollektiver.⁹ Dersom et klanmedlems liv eller eiendom påføres skade av et medlem av en annen klan, påligger det klanen å kreve kompensasjon fra eller hevne seg på gjerningspersonens klan. Kompensasjonen betales kollektivt, klanmedlemmer forventes å bidra etter evne (se Landinfo 2015, s. 11; 2020, s. 1-2).

I ytterste fall, dersom klanene ikke kommer til enighet om kompensasjon, kan den skadelidende klanen i stedet ta hevn. Blodhevn, hvor en mann fra gjerningspersonens klan drepes, forekommer også fra tid til annen i Puntland, og kan utarte til større klankonflikter med mange drepte på hver side. Slike konflikter finner særlig sted på landsbygda i forbindelse med uoverensstemmelser om tilgang til land og beiteressurser (Kilde A, møte 2022; Kilde B, møte 2022; Bile 2024).

En lokal kilde (A) fortalte at han tar forholdsregler med tanke på mulige klankonflikter, for eksempel i forbindelse med landeveisreiser, ved å undersøke om hans klan er i konflikt med klaner i områdene han skal reise gjennom. Kunnskap om egen klan tilhørighet, og ikke minst klanens forhold til andre lokale klaner, er dermed en forutsetning for å kunne navigere i dagliglivet i Puntland, på samme måte som i øvrige deler av Somalia.

⁷ Omar Mohamoud har sitt historiske hjemområde i Mudug-regionen, Issa Mohamoud i Nugal-regionen og Osman Mohamoud i Bari-regionen (Abikar 1999).

⁸ I opptakten til delstatsvalget januar 2024, fant det sted flere trefninger mellom to sikkerhetsstyrker – Puntland Maritime Police Force (PMPF) og en Issa Mohamoud-milits – i og rundt Garowe, hvor flere soldater ble drept (Crisis Group 2024; Garowe Online 2023e, d, a). Bakgrunnen for trefningene var en politisk dragkamp mellom sittende president Deni og deler av opposisjonen som anklaget ham for å rigge valget og dermed utfordre sedvanen om å rullere presidentembetet mellom de tre største Majerteen-klanene. Ifølge den uskrevne overenskomsten skulle Deni, fra Osman Mohamoud-klanen, gi plass til en kandidat fra Issa Mohamoud-klanen. Sikkerhetsstyrkene som støtte sammen, representerte de respektive partenes/klanenes interesser, og illustrerer at sikkerhetsstyrker i Puntland har flere lojaliteter, som ved enkelte tilfeller kan komme i konflikt. I tillegg til sine offisielle mandater, er de også klanbaserte militser, som kan mobiliseres ved behov (Crisis Group 2024).

⁹ «Klan» i denne sammenhengen betyr i praksis ofte «diya-gruppe», som er det laveste klannivået (se Landinfo 2015, s. 11).

Klanen og storfamilien spiller også en viktig rolle for ressursfordeling og sosio-økonomisk trygghet. Familie og medlemmer fra egen klan tilgodeses i forbindelse med ansettelser og fordeling av offentlige goder, og det forventes at man bistår familiemedlemmer ved behov (Landinfo 2020, s. 1-2; 2015, s. 11). Et regjeringsmedlem (Kilde C, møte 2022) oppga at slik bistand bidro til å bøte på den prekære humanitære situasjonen i forbindelse med tørken i 2022, da mange av dem som hadde mistet sine livsgrunnlag på landsbygda, tok inn hos slektninger i byene.

Diasporaen er også en viktig ressurs, da pengeoverføringer fra slektninger i utlandet er en betydelig inntektskilde for mange familier (se Landinfo 2021b). Undersøkelser viser at Puntland, sammen med Somaliland, er delstatene som mottar mest i månedlige pengeoverføringer fra diasporaen. Det skyldes ikke minst at disse delstatene, relativt til befolkningsstørrelse, har større diasporaer enn de sør-somaliske delstatene (FSNAU 2013, s. 3; Majid, Abdirahman & Hassan 2018). Under vårt besøk til Garowe i 2022, hadde de fleste vi møtte fra øvre samfunnsjikt familiemedlemmer i diasporaen.¹⁰

Sikkerhetssituasjonen

Puntland har siden opprettelsen i 1998 vært, og er fremdeles, et av de fredeligste områdene i Somalia. Sikkerhetssituasjonen er følgelig en helt annen og gjennomgående langt bedre, enn i de konfliktrammede områdene i Sør-Somalia (for en komparativ gjennomgang se Landinfo 2021a).¹¹

Landinfo erfarte også dette i Garowe i 2022. Byen var fredelig, og sikkerhetstiltakene i tilknytning til flyplassen, regjeringskontorer, hoteller og våre bevegelser, var ikke sammenlignbare med tilsvarende tiltak under reiser til Sør-Somalia, hvor angrep fra al-Shabaab mot myndighetsmål og utenlandske delegasjoner, utgjør en reell trussel.

Som vist under, finner det sted voldshendelser også i Puntland med flere drepte hvert år. Konflikten de springer ut av, er imidlertid som regel avgrenset i tid og/eller rom, og er sjelden rettet mot den generelle sivilbefolkningen, som i hovedsak bor i de store byene Bosaso, Garowe og Nord-Galkayo.

Under presenteres en gjennomgang av tilgjengelig informasjon om voldshendelser og antall drepte som følge av dem i Puntland foregående år. Deretter omtales al-Shabaab og Den islamske stats Somalia-provins' (ISSPs) tilstedeværelse og

¹⁰ Innenriksminister Mohammed Abdirahman Ahmad (møte 2022), med tilknytning til Norge, uttrykte imidlertid bekymring for at andre- og tredjegenersinnvandrere kan ha en svakere tilknytning til Somalia, og at pengeoverføringene med det vil kunne minske i fremtiden.

¹¹ Tallene for Mudug-delstaten i Landinfo 2021a inkluderer hele delstaten, og ikke bare Nord-Mudug. Nord-Mudug har historisk hatt gjennomgående færre registrerte voldshendelser enn Sør-Mudug, hvor al-Shabaab har (hatt) en betydelig tilstedeværelse.

innflytelse i delstaten, samt Puntlands historiske grensekonflikter med Somaliland og Galmudug.

Registrerte voldshendelser og drepte 1. juni 2023–1. juni 2024

Det finnes ingen fullgod oversikt over voldshendelser og drap i Somalia. Organisasjonen Armed Conflict and Event Data Project (ACLED 2024a) samler informasjon fra blant annet media og lokale organisasjoner om konfliktrelaterte hendelser i en database, som er åpent tilgjengelig og oppdateres kontinuerlig. Det er flere mulige feilkilder forbundet med kildene datainnsamlingen baserer seg på, som feilrapportering i tilknytning til militære operasjoner, hvor parter kan ha interesse av å overdrive eller underdrive antall døde i propaganda-øyemed. Land-info mener at dataene fra ACLED gir en indikasjon på det totale voldsnivået, men at de konkrete tallene må ses som estimater.

I tabellen under gjengis tallene for regionene som kontrolleres av Puntland i perioden juni 2023–juni 2024. Registrerte drepte inkluderer både medlemmer fra væpnede grupper og sivile.

Tabell 1: Registrerte voldshendelser og antall drepte per region 15. august 2023–15. august 2024 (ACLED 2024a)

Region	Befolkning ¹²	Registrerte voldshendelser	Registrerte drepte	Registrerte drepte per 100 000
Bari	1 117 000	51	99	8,9
Nugal	573 000	24	9	1,6
Nord-Mudug ¹³	818 000	36	165	20,2

En stor andel av voldshendelsene og drepte knytter seg til følgende to konflikter:

- Al-Shabaab og ISSP har baser i avsidesliggende fjellområder i Bari-regionen (se under). Av de totalt 103 registrert drepte i regionen, er 53 registrert i forbindelse med trefninger dem imellom (se også Garowe Online 2024a), mens 23 er registrert drept som følge av to luftangrep mot gruppene (se også Garowe Online 2024c; AFRICOM 2024).
- I Nord-Mudug er 127 av de totalt 165 drepte, registrert i forbindelse med trefninger mellom klanmilitser involvert i en pågående klanfeide mellom

¹² Befolkningsestimater hentet fra FSNAU 2023, avrundet til nærmeste 1000.

¹³ Tallene for Nord-Mudug inkluderer alle hendelser registrert i distriktene Galkayo, Jariiban og Galdogob. Distriktsgrensene følger verken de formelle eller reelle grensene mellom delstatene Puntland og Galmudug, og dataene inkluderer derfor også hendelser i Galmudug.

Sa'ad (Hawiye-Habar Gadir) og Leelkaase (Darod), som har vart i flere måneder i Galdogob-distriktet (se for eksempel The Somali Digest 2023a).

Flertallet av de registrerte drepte (om lag 90 %), er drept i trefninger mellom væpnede grupper eller som følge av improviserte bomber¹⁴ og luftangrep rettet mot en væpnet gruppe. Væpnede grupper inkluderer klanmilitser, rivaliserende sikkerhetsstyrker, i tillegg til al-Shabaab og ISSP som både kjemper mot puntlandske sikkerhetsstyrker og seg imellom. Landinfo mener det er nærliggende å anta at de drepte i disse trefningene er medlemmer av de væpnede gruppene.¹⁵

I de øvrige registrerte drapene (om lag 10%), er ofrene registrert som sivile. Blant disse er de fleste registrert drept som følge av klanbaserte hevndrap. I tillegg er det registrert enkelte tilfeller av forretningsmenn drept i attentater og personer drept av politi- og sikkerhetsstyrker (ACLED 2024a).

Al-Shabaab

Al-Shabaab fikk fotfeste i Puntland i 2007/2008 gjennom tilknytning til en lokal islamistisk væpnet gruppe i de avsidesliggende Galgala-fjellene, sørvest for Bosaso. Gruppen var ledet av Sheikh Mahamad Siciid «Attam», en islamist tilhørende Warsangeli-klanen, med historiske bånd til islamistgruppen al-Ittihad al-Islami (AIAI) fra 1990-tallet (Hoehne 2015, s. 136-137). Forskeren Markus V. Hoehne (2015, s. 143-149) viser til at gruppen på dette tidspunktet ble anslått å bestå av rundt 200 krigere fra ulike klaner, inkludert fra Sør-Somalia. Det finnes ingen sikre tall på hvor mannsterke al-Shabaab er i dag. Innenriksminister Abdirahman Mohammed Ahmed anslo i mai 2022 at gruppen har om lag 400 medlemmer i Puntland.

Al-Shabaabs åpne tilstedeværelse i Puntland begrenser seg fremdeles i hovedsak til Galgala-fjellene sørvest for Bosaso by, selv om flere kilder peker på at gruppen de senere årene også har vært til stede i fjellområdene¹⁶ øst for Bosaso by (The Somali Digest 2024b; Africa Confidential 2024). En representant for Puntlands sikkerhetsdepartement (Kilde B, møte 2022) hevdet at al-Shabaabs hovedstyrke i Puntland i praksis er beleiret av sikkerhetsstyrker i avsidesliggende fjellområder, uten brukbare veier inn og ut.

Det forekommer likevel at gruppen gjennomfører attentater og angrep i byene, i hovedsak rettet mot myndighetene og deres styrker. Frekvensen av slike al-Shabaab-tilslag har historisk vært høyere i Bosaso og Nord-Galkayo enn i Garowe, men har i Puntland som helhet vært betydelig lavere enn i myndighets-

¹⁴ En improvisert bombe, ofte kalt IED (*improvised explosive device*), er en «hjemmelaget» bombe, som kan plasseres på en veistrekning eller ved et annet mål.

¹⁵ Av totalt 273 registrerte drepte, er 248 drepte registrert i tilknytning til sammenstøt mellom to væpnede grupper, eller som følge av IED-er mot sikkerhetsstyrker eller luftangrep rettet mot al-Shabaab og ISSP (ACLED 2024a).

¹⁶ Galgala-fjellene refereres også i noen sammenhenger som Al Madow-fjellene. Fjellområdene (sør)øst for Bosaso by kalles Al Miskaad.

kontrollerte byer i Sør-Somalia. Representanten for Puntlands sikkerhetsdepartement (Kilde B, møte 2022) påpekte at myndighetspersoner generelt kan bevege seg fritt i byene, uten å bekymre seg for egen sikkerhet. Under vårt opphold i Garowe observerte vi også dette. På kveldstid var det mange myndighetspersoner i restauranten på hotellet der vi bodde, hvor sikkerhetsopplegget var langt mindre omfattende enn ved tilsvarende hoteller i Mogadishu.

Representanten for sikkerhetsdepartementet hevdet at det er vanskeligere for al-Shabaab å operere i Puntland, fordi forholdene der er mer gjennomsiktede enn i Sør-Somalia. Han viste til mindre befolkning og færre klaner, noe som gjør det enklere å holde oversikt med utenforstående. Kilden mente at befolkningen i Puntland oftere samarbeider med myndighetene enn hva som er tilfellet i Sør-Somalia. Landinfo har opp gjennom årene blitt fortalt at vitner til al-Shabaab-aktivitet i Mogadishu ofte unnlater å gripe inn eller samarbeide med myndighetene, i frykt for represalier fra gruppen. At viljen til å samarbeide med myndighetene i Puntland er større, kan i så fall indikere at den generelle befolkningen ikke frykter represalier fra al-Shabaab i samme grad som i sør.

Samtidig understreket representanten for sikkerhetsdepartementet at Puntland slår hardt ned på mistanke om tilknytning til al-Shabaab. Det underbygges av jevnlig nyhetssaker om at puntlandske militærdømstoler idømmer dødsstraff og lengre fengselsstraffer for tilknytning til al-Shabaab og ISSP (Garowe Online 2024b, 2020, 2022a, b, 2023c). Puntland fullbyrder flere av dødsstraffene. I juni 2021 rapporterte Garowe Online eksempelvis at 18 personer ble henrettet på samme dag i Galkayo, dømt for involvering i drap som al-Shabaab-medlemmer.

At al-Shabaabs aktivitet og kapasitet til å gjennomføre angrep i Puntland er langt lavere enn i Sør-Somalia, underbygges av data fra ACLED (2024a). Den nyligste registrerte voldshendelsen som involverte al-Shabaab i Garowe, fant sted mars 2020,¹⁷ mens det nyligste registrerte angrepet i Galkayo fant sted april 2023¹⁸, begge angrepene rettet mot myndighetsmål. Alle de 17 voldshendelsene registrert av ACLED 15. august 2023–15. august 2024, som involverte al-Shabaab i Puntland, fant sted i Bari-regionen, hvorav elleve i og utenfor Bosaso by.¹⁹ Målene for angrepene, i hovedsak håndgranatkasting og improviserte bomber, var myndighetsstyrker og lokal forretningsvirksomhet.²⁰ Selv om kildegrunnlaget ikke er tilstrekkelig for å slå fast motivet bak handlingene, kan angrepene rettet mot forretningsvirksomhet, ses i sammenheng med flere kilder som viser til at al-

¹⁷ 30. mars 2020 tok al-Shabaab på seg ansvaret for et selvmordsangrep rettet mot guvernøren i Nugal-regionen i Garowe by (Al-Jazeera 2020).

¹⁸ 17. april 2023 tok al-Shabaab på seg ansvaret for en IED-eksplosjon som, ifølge gruppen, drepte en somalisk soldat i Galkayo by (ACLED 2024a).

¹⁹ De øvrige registrerte hendelsene fant sted i avsidesliggende fjellområder, hvorav fem var sammenstøt mellom al-Shabaab og ISSP i fjellområder, og én et IED-angrep mot puntlandske sikkerhetsstyrker (ACLED 2024a).

²⁰ I tillegg er det registrert to attentatforsøk mot sikkerhetsministeren i Bosaso by (ACLED 2024a).

Shabaab skattlegger/utpresser slike virksomheter i Bosaso by (Hiraal Institute 2020; Kilde A 2022; Garowe Online 2018).

Den islamske stat – Somalia-provinsen (ISSP)

ISSP er basert i det avsidesliggende og tynt befolkete fjellområdet Al Miskaad i Qandala-distriktet, sørøst for Bosaso. Organisasjonen ledes av kommandanten Abdulqadir Mumin, som i oktober 2015 brøt med al-Shabaab, og erklærte troskap til IS. ISSP har rekruttert lokalt blant Mumins klan Ali Saliban, en underklan av Majerten, hjemmehørende i Qandala-distriktet (EIP 2018, s. 14), men har også en betydelig kontingent av utlendinger, deriblant etiopiere (Garowe Online 2023b; Webber & Garofalo 2023; Kilde B 2022).

ISSP anslås å ha 200–250 soldater (UNSC 2023, s. 8), i somalisk sammenheng en relativt liten væpnet gruppe. Med unntak av en kort periode i 2016, da gruppen holdt kystlandsbyen Qandala fra 26. oktober til 7. desember (Maruf 2016), har ISSP aldri kontrollert byer eller andre befolkningscentre i Puntland.

Selv om ISSP ikke utøver territoriell kontroll, viser flere kilder til at gruppen driver skattlegging/utpressing av virksomheter i Bosaso (UNSC 2023, s. 8; Africa Confidential 2024; Garowe Online 2023f), noe som underbygges av at gruppen de senere årene trolig har stått bak angrep rettet mot forretningsvirksomhet i byen (The Somali Digest 2024a).

I tillegg til at ISSP er et mål for operasjoner fra Puntlands sikkerhetsstyrker, har amerikanske styrker de senere årene rettet flere droneangrep mot gruppen. Angrepene har funnet sted i avsidesliggende områder, og har etter Landinfos forståelse i hovedsak rammet personer med tilknytning til organisasjonen (se for eksempel Bacon & Doctor 2023; Babb, Maruf & Seldin 2024).

Det har også vært flere sammenstøt i Al Miskaad-fjellene øst for Bosaso mellom ISSP og al-Shabaab, som til tross for at begge er salafi-jihadistiske organisasjoner, har sterke ideologiske og materielle interessekonflikter (se Warner & Weiss 2017). I april 2024 kunngjorde IS' offisielle magasin, Al-Naba (2024), at ISSP i flere måneder hadde gjennomført en offensiv mot al-Shabaab-baser i fjellene, hvor til sammen 50 al-Shabaab-soldater skal ha blitt drept eller såret.²¹ At ISSP våren 2024 styrket sin posisjon i disse fjellområdene på bekostning av al-Shabaab,

²¹ Artikkelen i Al-Naba fremstår som primærkilden for nyhetssakene ACLED viser til i registreringen i sin database. I ACLEDs registrering oppgis imidlertid at det skjedde i én trefning, og at alle 50 er drept. Det er et eksempel på at ACLEDs database kan gi et misvisende bilde, fordi den i stor grad bruker sekundærkilder. (Det er heller ikke grunn til å feste lit til Al-Nabas estimerer uten videre, da det ikke kan anses som en uavhengig kilde).

er også rapportert av andre kilder (The Somali Digest 2024b; ACLED 2024b; Africa Confidential 2024).²²

Grensekonflikt i Galkayo by

Galkayo by var åsted for kamper mellom lokale klanmilitser i perioden rundt statssammenbruddet januar 1991 (se Kapteijns 2013, s. 161-163). I 1993 undertegnet krigsherrer fra de lokale klanene en fredsavtale, hvor de ble enige om å dele byen og dens ressurser seg imellom. Nord-Galkayo har siden vært dominert av Majerten-klanen Omar Mohamud, mens Habar Gadir-klanen Sa'ad har dominert Sør-Galkayo (Crisis Group 2015).²³

Nord-Galkayo ble innlemmet i Puntland i 1998, mens Sør-Galkayo ble del av delstaten Galmudug i 2015.²⁴ Etter opprettelsen av Galmudug, blusset konflikten mellom de to klanene opp igjen (Crisis Group 2015). Klanbaserte militser, tilknyttet henholdsvis Puntland og Galmudug, støtte sammen i Galkayo by i flere omganger høsten 2015 og 2016.²⁵ I forbindelse med kampene rapporterte OCHA (2015, 2016) om titalls drepte og at 90 000 ble midlertidig fordrevet fra Galkayo by. Militsene etablerte i tillegg veikontrollposter og veisperringer, som begrenset befolkningens bevegelsesfrihet mellom nordlige og sørlige deler av byen (PDRC & HC 2021, s. 18-19).

Partene kom i november 2016 til enighet om en våpenhvile, som ledet frem til en fredsavtale i desember 2017. I en FN-finansiert rapport (PDRC & HC 2021, s. 18-19) fremgår det at situasjonen i byen «bedret seg drastisk» etter fredsavtalen. I rapporten vises det til at veisperringene mellom nord og sør ble fjernet, og befolkningen igjen begynte å bevege seg mellom de nordlige og sørlige bydelene. Det har ikke vært tilsvarende store konflikter i Galkayo siden våpenhvilen ble undertegnet.

²² Al-Shabaabs kjerneområder i Puntland ligger i Galgala-fjellene sørvest for Bosasso. Ifølge en artikkel i The Somali Digest (2024b) tok Al-Shabaab siden 2019 gradvis terreng fra ISSP i Al Miskaad-fjellene, før de mistet initiativet i 2023.

²³ I en artikkel fra The Somali Digest (2023b) fremgår det at Puntland kontrollerer bydelene Garsoor, Israac og Horumar, mens Galmudug kontrollerer Wadajir. For en mer detaljert beskrivelse av grensedragningen, se Abdirahamn (2021, s. 7).

²⁴ Det første politiske prosjektet kalt Galmudug, ble opprettet i 2006, og baserte seg i hovedsak på Sa'ad-klanens historiske hjemområder i Mudug. Delstaten Galmudug, som i tillegg til Sør-Mudug inkluderer hele Galgaduud-regionen, ble imidlertid ikke anerkjent av føderale myndigheter før i 2015 (Abdirahamn 2021, s. 12).

²⁵ Heritage Institute (2016) trekker frem land- og ressurskonflikter som de viktigste bakenforliggende årsakene til konflikten. Mistroen mellom partene ble i 2015 forsterket av at Galmudug i et tidlig utkast til grunnlov gjorde krav på områder i Mudug som var underlagt Puntlands administrasjon. Galmudug endret senere sine krav i tråd med Puntlands grenser, men mistenksomheten om Galmudugs territoriale ambisjoner vedvarte. Den utløsende årsaken til konflikten som brøt ut høsten 2015, skal ha vært uenighet om en vei Puntland anla mellom Garowe og Galkayo, men konflikten høsten 2016 ble utløst av uenighet om bygging av offentlig infrastruktur i omstridte områder av byen.

Grensekonflikt med Somaliland

Puntland og Somaliland har overlappende territorielle krav, noe som har vært en kilde til flere konflikter. Mens Somaliland gjør krav på territoriet til det britiske protektoratet i Somaliland frem til 1960, tar Puntlands krav utgangspunkt i Harti-klanens historiske utbredelse i Nordøst-Somalia. Puntland gjør dermed krav på Sool, Øst-Sanag og Sør-Togdher/Cayn,²⁶ som også Somaliland anser som sitt territorium. Til tross for partenes krav, har ingen av dem på noe tidspunkt hatt fullstendig kontroll over de omstridte områdene, som ifølge Hoehne (2015, s. 37) best kan forstås som en «gråson», hvor lokale klaner, først og fremst Dhulbahante og Warsangeli,²⁷ har hevdet sine egne interesser.

Av de omstridte områdene, har Sool-regionen vært den mest konfliktfylte. Dette skyldes ifølge Hoehne (2015, s. 119) delvis at den eneste asfalterte veien som knytter Somaliland til resten av Somalia, går gjennom Sool, og at kontroll over denne følgelig har stor strategisk og økonomisk betydning.²⁸

På denne veistrekningen ligger Sools regionhovedstad Las Anod, som var kontrollert av puntlandske styrker fra 2003 frem til de trakk seg ut oktober 2007, etter at somalilandske styrker hadde posisjonert seg for å innta byen. Las Anod ble deretter underlagt Somalilands administrasjon samme år (se Hoehne 2015, s. 62-77). Puntland gikk på et nytt militært nederlag januar 2018 i Tukareq, en liten by om lag 50 km øst for Las Anod og 80 km vest for Garowe. Etter et kort slag drev Den somalilandske hæren puntlandske styrker ut av byen og østover i retning Garowe (Garowe Online 2008).

Kildene Landinfo snakket med i Garowe, oppga at konflikten med Somaliland i liten grad påvirket dagliglivet der. Kilde A (møte 2022) viste til at folk flest kunne passere veikontrollpostene ved «frontlinjen» uten problemer, men at det stilte seg annerledes for fremstående politikere, som ble ansett som representanter for puntlandske delstatsmyndigheter.²⁹

Konflikten tok en ny vending i januar 2023, da store deler av Dhulbahante-befolkningen i Las Anod gjorde opprør mot Somalilands administrasjon av byen. Etter at Dhulbahante-militser drev den somalilandske hæren ut av byen i februar 2023, fant det sted flere slag rundt Las Anod mellom partene våren og sommeren 2023. Ifølge Hoehne (2023) sluttet også noen Majerten- og Warsangali-militser

²⁶ Ifølge tredje artikkel i Puntlands provisoriske grunnlov fra 1998 består Puntland av: «East Region of Bari, Nugal, Sool, South Togdher (Buhodle District), Mudug except the Districts of Hobyo and Haradhere and Sanag Region except the District of El-Afweyn and Northeast of Erigavo District».

²⁷ Befolkningen i Sool og Sør-Toghder/Cayn tilhører i hovedsak Dhulbahante-klanen, mens befolkningen i Øst-Sanag i hovedsak tilhører Warsangeli-klanen.

²⁸ Veien går fra Hargeisa og via Berbera, Bur'ao, Las Anod og Tukareq til Garowe, hvor det deretter både er en asfaltert vei nordover til Bosasso og sørover via Galkayo.

²⁹ Det er grunn til å tro at bevegelsesfriheten langs denne veien har blitt berørt av konflikten mellom Den Somalilandske hæren og Dhulbahante-militser fra og med januar 2023.

seg til Dhulbahante-militsene.³⁰ I august 2023 overmannet militsene Den somalilandske hærens base Gooja'ade, rett utenfor Las Anod, som blant annet hadde blitt brukt til å beskytte Las Anod med artilleri. Tapet av basen førte til at de somalilandske styrkene trakk seg ut av området (The Somali Digest 2023c).

Klaneldre fra Dhulbahante-klanen opprettet våren 2023 en siviladministrasjon i Las Anod, som arbeider for å danne en ny delstat, kalt SSC-Khatumo, basert på Dhulbahante-klanens historiske hjemområder i Sool, Sanag og Sør-Toghder/Cayn (SSC).

Internt fordrevne (IDP-er)

Ifølge UNHCRs anslag er det om lag 295 000 internt fordrevne i Puntland, i all hovedsak med tilhold i formelle og uformelle bosetninger i eller utenfor byene.³¹

Ifølge lokale kilder (Ahmed; Kilde A, møter 2022), som er godt orientert om IDP-situasjonen i Puntland, kommer majoriteten av IDP-ene fra Rahanweyn-klaner og Bantu-Jareer-grupper³² i Sør-Somalia, og flyktet fra krigshandlinger i Bay, Bakool, Hiraan og Midtre Shabelle på 1990-tallet.

Det er også grupper med andre klan tilhørigheter og geografiske opprinnelsesområder blant de internt fordrevne. Landinfo møtte eksempelvis en kvinne (Kilde E) fra Degodia-klanen³³, som hadde flyktet fra Mogadishu i 2007, etter at familien hennes ble drept da en etiopisk granat traff huset deres. Kilde A trakk frem at det også finnes personer med lokal bakgrunn i bosetningene, og at en fellesnevner for mange av dem er manglende sosioøkonomiske ressurser.³⁴ I en av bosetningene møtte Landinfo representanter fra den sterkt marginaliserte lavstatusgruppen Midgan/Gabooye.³⁵ Befolkningen bor i hovedsak klanvis (Kilde A 2022; Kilde E

³⁰ Hoehne (2023) anslår at militsene besto av om lag 8 000 mann hvorav 80% var fra Dhulbahante-klanen, og de resterende i hovedsak fra Warsangeli- og Majerteen-klanene. I militsene var det også soldater som tilhørte puntlandske styrker, men som ifølge Hoehne var på permisjon og deltok i konflikten på eget initiativ. Kilde H, som Landinfo møtte i Nairobi mai 2024, oppga at også al-Shabaab-soldater fra Dhulbahante-klanen fikk tillatelse fra al-Shabaab til å reise til Las Anod for å tilslutte seg militsene i privat regi.

³¹ Ifølge det UNHCR- og IOM-opprettede Camp Coordination Management (CCCM) Cluster er det om lag 127 000 IDP-er i Bosasso (CCCM Cluster 2023a), 118 000 i Nord-Galkayo (CCCM Cluster 2023b), 57 000 i Garowe (CCCM Cluster 2024a) og 20 000 i Qardho (CCCM Cluster 2024b).

³² For mer om Bantu/Jareer, se Landinfo (2023a).

³³ Degodia-klanen anses som en Hawiye-klan, med historiske hjemområder i grenseområdene i deler av Sør-Somalia, Etiopia og Kenya (Abikar 1999).

³⁴ Kilden viste eksempelvis til at noen menn som giftet seg med flere koner, og ikke hadde råd til ny bolig, hadde plassert den første kona i en slik bosetning.

³⁵ For mer om Midgan/Gabooye, se Landinfo (2016).

2022; Kilde F 2022; Kilde G 2022), noen av bosetningene har også navn etter klanen eller stedet beboerne opprinnelig kommer fra.

Årsaken til at personer ender opp i og forblir i bosetningene, er ikke nødvendigvis sammenfallende. Sikkerhetssituasjonen i mange av de internt fordrevnes opprinnelsesområder er bedre i dag enn da de ankom Puntland på 1990-tallet. Flere har imidlertid tilpasset seg livet i det nye området, og valgt å bli boende fordi tilgangen til tjenester i bosetningene og arbeid i de tilstøtende byene er bedre enn på hjemstedet. Representanter fra en Bantu-Jareer-gruppe fortalte at de flyktet til Garowe på 1990-tallet, og at generasjonen som har vokst opp i Garowe, føler seg mer hjemme der enn på hjemstedet ved Jowhar i Midtre Shabelle. Noen av dem eier fortsatt jord på hjemstedet, og reiser tidvis tilbake for å besøke familie og slektninger. De fortalte også at de iblant fikk besøk av slektninger fra Midtre Shabelle, inkludert fra områder hvor al-Shabaab er til stede (Kilde F, møte 2022).

Flere internasjonale organisasjoner er til stede med prosjekter i bosetningene, og arbeider blant annet med å skaffe permanente tillatelser for bosetningene, og å bedre infrastruktur og tjenestetilbud (Kilde A, møte 2022). Standarden på boligene og øvrig infrastruktur er likevel svært varierende. Landinfo så dette under vårt besøk til en ny bosetning med relativt høy standard og i to eldre bosetninger, hvor de fleste bostedene var av bølgeblikk. Gabooye/Midgan- og Bantu/Jareer-representantene vi møtte i de eldre bosetningene, oppga at helse- og skoletilbudet var svært dårlig, at majoriteten av barna ikke gikk på skole i det hele tatt og at de derfor er dårlig stilt på arbeidsmarkedet. Den fremste bekymringen er likevel utkastelser, i betydning av at private eiere av landområdet bosetningene ligger på, ønsker å bruke områdene til andre formål, og derfor krever bosetningene flyttet (Kilde A; Kilde F; Kilde G, møter 2022).

Kildene vi snakket med i bosetningene, var samstemte i at sikkerhetssituasjonen i bosetningene ikke utgjør et generelt problem. En ansatt i en internasjonal organisasjon påpekte likevel at de fattigslige kårene medfører en del sosiale problemer som familievold og prostitusjon, og at sistnevnte tiltrekker seg kunder fra utsiden av bosetningene (Kilde A 2022).

At flertallet av befolkningen i bosetningene er personer som flyktet fra Sør-Somalia på 1990-tallet, og deres etterkommere, illustrerer at det i Somalia er vanskelig å integrere seg i områder hvor man ikke allerede har et (klan)nettverk. Det skyldes blant annet at klantilhørighet har betydning for ens tilgang til ressurser, eksempelvis ved at personer fra lokale klaner favoriseres i arbeidsmarkedet. For befolkningsgrupper med lav sosial anseelse i Somalia, deriblant Bantu/Jareer og Midgan/Gabooye, er situasjonen enda mer fastlåst. Disse gruppene diskrimineres på de fleste områder, samtidig som at tabuet blant majoritetsklanene mot giftemål med personer fra lavstatusgrupper, innebærer at de i all hovedsak er avskåret fra oppadgående sosial mobilitet gjennom å gifte seg inn i lokale klaner (se Landinfo 2023a, 2016, 2023b; Ekman 2023).

Om Landinfos responser

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos responser er basert på opplysninger fra nøye utvalgte informasjonskilder, og kan bygge på både skriftlig og muntlig kildemateriale. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo, og er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema. Responsene er utarbeidet innenfor korte frister, og kildegrunlaget er ikke alltid like bredt som i våre temanotater.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

Referanser

Skriftlige kilder

Abdirahamn, Khalif (2021). *Contested Commerce: Revenue and state-making in the Galkayo borderlands*. Nairobi: Rift Valley Institute. Tilgjengelig fra <https://riftvalley.net/publication/contested-commerce-revenue-and-state-making-galkayo-borderlands>.

Abikar, A. (1999). *Clan Distribution of the Somalis in Horn of Africa*. Tilgjengelig fra s. 17 https://easo.europa.eu/sites/default/files/publications/2021_07_EASO_COI_Report_Somalia_Actors.pdf.

ACLED, dvs. Armed Conflict Location and Data Project. (2024a). Data Export Tool - Africa. I. Tilgjengelig fra <https://acleddata.com> [lastet ned 8. november 2023].

ACLED, dvs. Armed Conflict Location and Data Project (2024b, 31. juli). *The looming threat: A resurgence of Islamic State nad inter-clan fighting in Somalia*. ACLED. Tilgjengelig fra https://acleddata.com/2024/07/31/the-looming-threat-a-resurgence-of-islamic-state-and-inter-clan-fighting-in-somalia-july-2024/?utm_source=rss&utm_medium=rss&utm_campaign=the-looming-threat-a-resurgence-of-islamic-state-and-inter-clan-fighting-in-somalia-july-2024.

Africa Confidential (2024, 5. juli). ISIS breaks out of its Puntland base *Africa Confidential*. Tilgjengelig fra <https://www.africa-confidential.com/index.aspx?pageid=7&articleid=15047> [lastet ned 8. juli 2024].

AFRICOM (2024, 31. mai). U.S. Forces conduct strike targeting ISIS. *UNITED States Africa Command*. Tilgjengelig fra <https://www.africom.mil/pressrelease/35499/us-forces-conduct-strike-targeting-isis> [lastet ned 26. juni 2024].

Al-Jazeera (2020, 30. mars). Somali governor killed in al-Shabab suicide bomb attack. *Al-Jazeera*. Tilgjengelig fra <https://www.aljazeera.com/news/2020/3/30/somali-governor-killed-in-al-shabab-suicide-bomb-attack>.

- Al-Naba (2024, 18. april). مناطق جديدة و يقتلون و يصيبون أكثر من ٥٠ عنصرا من ميليشيا الشباب شرق الصومال [Nye områder og 50 drepte og skadde milits-medlemmer (al-Shabaab) i østlige Somalia]. *Al Naba*. Tilgjengelig fra <https://jihadology.net/2024/04/18/new-issue-of-the-islamic-states-newsletter-al-naba-439/>.
- Babb, Carla; Maruf, Harun & Seldin, Jeff (2024, 18. juni). Islamic State in Somalia poses growing threat, US officials say. *Voice of America*. Tilgjengelig fra <https://www.voanews.com/a/islamic-state-in-somalia-poses-growing-threat-us-officials-say/7660468.html> [lastet ned 24. juni 2024].
- Bacon, Tricia & Doctor, Austin C. (2023, 2. mars). *The Death of Bilal al-Sudani and Its Impact on Islamic State Operations*. Washington D.C.: George Washington Institute. Tilgjengelig fra https://extremism.gwu.edu/sites/g/files/zaxdzs5746/files/2023-03/bacon-doctor_death-of-bilal-al-sudani_march-2023.pdf [lastet ned 24. juni 2024].
- Baumann, Robert F.; Yates, Lawrence A. & Washington, Versalle F. (2004). *"My clan against the World": US and Coalition Forces in Somalia 1992-1994*. Fort Leavenworth: CSI Press.
- Bile, Abdirahman Said (2024). *Beyond the Accord: The Effectiveness of Local Peace Structures in Managing Inter-Clan Conflicts in Puntland State, Somalia*. Nairobi: RVI. Tilgjengelig fra https://riftvalley.net/wp-content/uploads/2024/04/RCoP-3_Beyond-the-Accord_FINAL-2.pdf.
- CCCM Cluster, dvs. Camp Coordination Camp Management Cluster (2023a, mai). *Verified IDP Sites in Bossaso as of May 2023*. Mogadishu: UNHCR & IOM. Tilgjengelig fra <https://data.unhcr.org/en/documents/download/102083> [lastet ned 24. juni 2024].
- CCCM Cluster, dvs. Camp Coordination Camp Management Cluster (2023b, mai). *Verified IDP sites in North Gaalkayo as of May 2023*. Mogadishu: UNHCR & IOM. Tilgjengelig fra <https://data.unhcr.org/en/documents/download/102084> [lastet ned 24. juni 2024].
- CCCM Cluster, dvs. Camp Coordination Camp Management Cluster (2024a, april). *Verified IDP Sites in Garoowe as of April 2024*. Mogadishu: UNHCR & IOM. Tilgjengelig fra <https://data.unhcr.org/en/documents/download/108124> [lastet ned 24. juni 2024].
- CCCM Cluster, dvs. Camp Coordination Camp Management Cluster (2024b, april). *Verified IDP Sites in Qardho as of April 2024*. Mogadishu: UNHCR & IOM. Tilgjengelig fra <https://data.unhcr.org/en/documents/download/108123> [lastet ned 24. juni 2024].
- Crisis Group (2013). *Somalia: Puntland's Punted Polls*. Brussel: ICG. Tilgjengelig fra <https://d2071andvip0wj.cloudfront.net/b097-somalia-puntland-s-punted-polls.pdf>.
- Crisis Group (2015, 10. desember). Galkayo and Somalia's Dangerous Faultlines. *Crisis Group*. Tilgjengelig fra <https://www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/somalia/galkayo-and-somalia-s-dangerous-faultlines>.
- Crisis Group (2024, 12. mars). *Lessons from the Missed Opportunity in Puntland's Polls*. Brussel: Crisis Group. Tilgjengelig fra <https://www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/somalia/lessons-missed-opportunity-puntlands-polls> [lastet ned 19. juni 2024].
- EIP, dvs. European Institute of Peace (2018, september). *The Islamic State in East Africa*. Brussel: EIP. Tilgjengelig fra https://www.eip.org/wp-content/uploads/2020/07/Report_IS-in-East-Africa_October-2018-3.pdf [lastet ned 24. juni 2024].
- Ekman, Amina-Bahja (2023). Marriage as a pathway for justice for the Gabooye of Somaliland. *Journal of Eastern African Studies*, 17(4), 557-574. Tilgjengelig fra <https://doi.org/10.1080/17531055.2023.2328969>.

- FSNAU, dvs. Food Security and Nutrition Analysis Unit (2013). *Family Ties: Remittances and Livelihoods Support in Puntland and Somaliland*. Nairobi: FSNAU. Tilgjengelig fra <http://www.fsnau.org/downloads/Remittances-and-Livelihoods-Support-in-Puntland-and-Somaliland.pdf> [lastet ned 1. juli 2021].
- Garowe Online (2008, 8. januar). Somalia: Somaliland forces take control of Tukaraq. *Garowe Online*. Tilgjengelig fra <https://www.garoweonline.com/en/news/puntland/somalia-somaliland-forces-take-control-of-tukaraq>.
- Garowe Online (2018, 15. august). Somalia: ISIL-linked faction imposes tax on businessmen in Bosaso. *Garowe Online*. Tilgjengelig fra <https://www.garoweonline.com/en/news/puntland/somalia-isil-linked-faction-impose-taxes-on-businesses-in-bosaso> [lastet ned 27. juni 2024].
- Garowe Online (2020, 28. september). Puntland Military court sentences militants to death and jail terms. *Garowe Online*. Tilgjengelig fra <https://www.garoweonline.com/en/news/puntland/puntland-military-court-sentences-militants-to-death-and-jail-terms>.
- Garowe Online (2021, 28. juni). How Puntland has successfully tamed Al-Shabaab in Somalia. *Garowe Online*. Tilgjengelig fra <https://www.garoweonline.com/en/featured/how-puntland-has-successfully-tamed-al-shabaab-in-somalia>.
- Garowe Online (2022a, 1. februar). Somalia's Puntland sentences six militants to death and jail terms for serial killers. *Garowe Online*. Tilgjengelig fra <https://www.garoweonline.com/en/news/puntland/somalia-s-puntland-sentences-six-militants-to-death-and-jail-terms>.
- Garowe Online (2022b, 3. mai). Somalia: Al-Shabaab commanders sentenced to death in Puntland. *Garowe Online*. Tilgjengelig fra <https://www.garoweonline.com/en/news/puntland/somalia-al-shabaab-commanders-sentenced-to-death-in-puntland>.
- Garowe Online (2023a, 7. november). Ex-pirate ringleader linked to chaos in Puntland capitol. *Garowe Online*. Tilgjengelig fra <https://www.garoweonline.com/en/news/puntland/somalia-ex-pirate-ringleader-linked-to-chaos-in-puntland-capital> [lastet ned 21. juni 2024].
- Garowe Online (2023b, 27. juni). ISIS leaders captured in Somalia's Puntland. *Garowe Online*. Tilgjengelig fra <https://www.garoweonline.com/en/news/puntland/isis-leaders-captured-in-somalia-s-puntland> [lastet ned 24. juni 2024].
- Garowe Online (2023c, 28. september). Somalia Military court sentences Al-Shabaab militants. *Garowe Online*. Tilgjengelig fra <https://www.garoweonline.com/en/news/somalia/somalia-military-court-sentences-al-shabaab-militants>.
- Garowe Online (2023d, 21. juni). Somalia: Ceasefire reached in Puntland after deadly clashes. *Garowe Online*. Tilgjengelig fra <https://www.garoweonline.com/en/news/puntland/somalia-ceasefire-reached-in-puntland-after-deadly-clashes> [lastet ned 21. juni 2024].
- Garowe Online (2023e, 16. mai). Somalia: Fighting breaks out near Puntland capital amid election dispute. *Garowe Online*. Tilgjengelig fra <https://www.garoweonline.com/en/news/puntland/somalia-fighting-breaks-out-near-puntland-capital-amid-election-dispute> [lastet ned 21. juni 2024].
- Garowe Online (2023f, 24. august). Somalia: ISIS closes commercial centers in Bosaso over extortion money. *Garowe Online*. Tilgjengelig fra <https://www.garoweonline.com/en/news/puntland/somalia-isis-closes-commercial-centers-in-bosaso-over-extortion-money>.

- Garowe Online (2024a, 21. april). ISIS clashes Al-Shabaab in fight for control in Somalia's Puntland. *Garowe Online*. Tilgjengelig fra <https://www.garoweonline.com/en/news/puntland/isis-clashes-al-shabaab-in-fight-for-control-in-somalia-s-puntland> [lastet ned 26. juni 2024].
- Garowe Online (2024b, 22. mai). Military court sentences Al-Shabaab militants in Somalia. *Garowe Online*. Tilgjengelig fra <https://garoweonline.com/en/news/puntland/military-court-sentences-al-shabaab-militants-in-somalia>.
- Garowe Online (2024c, 29. mai). US Military: We have not participated airstrike in Puntland. *Garowe Online*. Tilgjengelig fra <https://www.garoweonline.com/en/news/somalia/us-military-we-have-never-fired-drones-in-puntland> [lastet ned 26. juni 2024].
- Heritage Institute (2016, 31. desember). *Gaalkacyo Conflict: Drivers, Contributors and Potential Solutions*. Mogadishu: Heritage Institute. Tilgjengelig fra <https://reliefweb.int/attachments/d68684a8-be96-3447-a413-c829ba1e62d4/Gaalkacyo-Conflict-Drivers-Contributors-and-Potential-Solutions-.pdf>.
- Hiraal Institute (2020, oktober). *A Losing Game: Countering Al-Shabab's Financial System*. Mogadishu: Hiraal Institute. Tilgjengelig fra <https://hiraalinstitute.org/wp-content/uploads/2020/10/A-Losing-Game.pdf> [lastet ned 26. juni 2024].
- Hoehne, Markus V. (2015). *Between Somaliland and Puntland: Marginalization, militarization and conflicting political visions*. Nairobi: Rivi Valley Institute.
- Hoehne, Markus V. (2023, 12. juni). The Dynamics of Conflict over Lasanod: Ongoing Fighting, Administration Building, Failed Mediation and Forecast. *African Arguments*. Tilgjengelig fra <https://africanarguments.org/2023/06/the-dynamics-of-conflict-over-lasanod-ongoing-fighting-administration-building-failed-mediation-and-forecast/>.
- IPC, dvs. Integrated Food Security Phase Classification (2023, 18. september). *IPC Acute Food Insecurity and Acute Malnutrition Analyses - August - December 2023*. Mogadishu: IPC. Tilgjengelig fra <https://fsnau.org/downloads/Somalia-IPC-Acute-Food-Insecurity-Malnutrition-Report-Aug-Dec-2023.pdf> [lastet ned 27. juni 2024].
- Johnson, Pat (2008, juli). *The Puntland Experience: A Bottom-up Approach to Peace and State Building*. Garowe: Interpeace & PDRC. Tilgjengelig fra https://www.interpeace.org/wp-content/uploads/2008/07/2008_SomP_PDRC_Interpeace_A_Bottom_Up_Approach_To_Peace_And_Statebuilding_EN.pdf.
- Kaptein, Lidwien (2013). *Clan Cleansing in Somalia: The Ruinous Legacy of 1991*. Philadelphia: University of Pennsylvania.
- Landinfo (2015, 1. oktober). *Somalia: Klan og identitet*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2018/03/Somalia-temanotat-Klan-og-identitet-01102015.pdf>.
- Landinfo (2016, 12. desember). *Somalia: Lavstatusgrupper*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2018/03/Somalia-respons-Lavstatusgrupper-12122016.pdf> [lastet ned 20. februar 2023].
- Landinfo (2020, 25. juni). *Somalia: Klan, familie, migrasjon og bistand ved (re)etablering*. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2020/06/Respons-Somalia-Klan-familie-migrasjon-og-bistand-ved-re-etablering-25062020.pdf>.
- Landinfo (2021a). *Somalia: Det generelle voldsbildet og al-Shabaabs aktivitet i ulike deler av landet*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp->

[content/uploads/2021/06/Respons-Somalia-Det-generelle-voldsbildet-og-al-Shabaabs-aktivitet-til-likende-deler-av-landet-030621.pdf](https://landinfo.no/wp-content/uploads/2021/06/Respons-Somalia-Det-generelle-voldsbildet-og-al-Shabaabs-aktivitet-til-likende-deler-av-landet-030621.pdf) [lastet ned 8. november 2021].

Landinfo (2021b, 7. juli). *Somalia: Hawala og pengeoverføringer fra diasporaen til Somalia*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2021/07/Respons-Somalia-Hawala-og-pengeoverforinger-07072021.pdf>.

Landinfo (2023a, 18. august). *Somalia: Bantu/jareer*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra https://landinfo.no/wp-content/uploads/2023/08/Somalia-respons-Bantu_jareer-18082023.pdf.

Landinfo (2023b, 24. februar). *Somalia: Yibir/Anaas*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/land/somalia/> [lastet ned 20. august 2024].

Majid, Nisar; Abdirahman, Khalif & Hassan, Shamsa (2018, september). *Remittances and Vulnerability in Somalia*. Nairobi: RVI. Tilgjengelig fra <https://riftvalley.net/wp-content/uploads/2020/02/Remittances-and-Vulnerability-in-Somalia-by-Nisar-Majid-RVI-Briefing-2018.pdf> [lastet ned 21. juni 2024].

Marchal, Roland (2010). *The Puntland State of Somalia: A Tentative Social Analysis*. Tilgjengelig fra <https://hal-sciencespo.archives-ouvertes.fr/hal-01044642/document>.

Maruf, Harun (2016, 7. desember). Forces Retake Somali Town Held by Pro-Islamic State Fighters. *VOA*. Tilgjengelig fra <https://www.voanews.com/a/forces-retake-somali-town-held-by-pro-islamic-state-fighters/3626738.html>.

Maruf, Harun (2024, 31. mars). Somalia's Puntland region voices opposition to provisional constitution revisions. *Voice of America*. Tilgjengelig fra <https://www.voanews.com/a/somalia-puntland-region-voices-opposition-to-revisions-to-provisional-constitution/7551064.html>.

Musa, Ahmed; Aden, Hassan; Adam, Asha & Horst, Cindy (2022). Why has the Puntland State of Somalia been unable to conduct a "one person one vote" election for over 24 years? *PRIO Blogs*. Tilgjengelig fra <https://blogs.prio.org/2022/11/why-has-the-puntland-state-of-somalia-been-unable-to-conduct-a-one-person-one-vote-election-for-over-24-years/> [lastet ned].

OCHA (2015, 24. desember). *Somalia: Flash Update Humanitarian impact of fighting in Gaalkacyo*. Mogadishu: OCHA. Tilgjengelig fra <https://reliefweb.int/attachments/d552d46b-2ff8-3e4b-a25b-54e16f5321af/Gaalkacyo%20Flash%20update%2024%20December%202015.pdf>.

OCHA (2016, 11. november). *Somalia: Flash Update #3 Humanitarian impact of fighting in Gaalkacyo*. Mogadishu: OCHA. Tilgjengelig fra https://reliefweb.int/attachments/7e151c9d-8220-3067-b6fb-c696d7c85e11/20161111_gaalkacyo_flash_update_3_pdf.pdf.

PDRC, dvs. Puntland Development Research Center & HC, dvs. Horn Center (2021, januar). *Re-assessment of the Social, Peace and Security Situation in Galkacyo*. Galkayo: PDRC & HC. Tilgjengelig fra <https://pdrcsomalia.org/wp-content/uploads/2019/09/Galkayo-Re-assessment-Report.pdf>.

The Somali Digest (2023a, 2. oktober). At least 20 killed in clashes between clan militias in Puntland. *The Somali Digest*. Tilgjengelig fra <https://thesomalidigest.com/at-least-20-killed-in-clashes-between-clan-militias-in-mudug/> [lastet ned 26. juni 2024].

The Somali Digest (2023b, 17. august). Debunking the myth of salary delays and road closures in Puntland. *The Somali Digest*. Tilgjengelig fra <https://thesomalidigest.com/debunking-the-myth-of-salary-delays-and-road-closures-in-puntland/>.

- The Somali Digest (2023c, 25. august). SSC-Khatumo forces captured Gooja'adde base, reached Yagoori. *The Somali Digest*. Tilgjengelig fra <https://thesomalidigest.com/breaking-ssc-khatumo-forces-captured-goojaadde-base/>.
- The Somali Digest (2024a, 9. juli). IS-Somalia Strikes Bosaso Warehouse in Suspected Extortion Attempt. *The Somali Digest*. Tilgjengelig fra <https://thesomalidigest.com/is-somalia-strikes-bosaso-warehouse-in-suspected-extortion-attempt/>.
- The Somali Digest (2024b, 21. april). Islamic State in Somalia Strategically Takes over Al Miskaad. *The Somali Digest*. Tilgjengelig fra <https://thesomalidigest.com/islamic-state-in-somalia-strategically-takes-over-al-miskaad/>.
- The Somali Digest (2024c, 27. mai). Puntland Government Refutes FGS Claims of Operation in Almadow. *The Somali Digest*. Tilgjengelig fra <https://thesomalidigest.com/puntland-government-refutes-fgs-claims-of-operation-in-almadow/>.
- Transitional Constitution of Puntland Regional Government (1998). Tilgjengelig fra <https://www.refworld.org/pdfid/4bc589e92.pdf>.
- UNSC, dvs. United Nations Security Council (2023, 13. februar). *Letter dated 13 February 2023 from the Chair of the Security Council Committee pursuant to resolutions 1267 (1999), 1989 (2011) and 2253 (2015) concerning Islamic State in Iraq and the Levant (Da'esh), Al-Qaida and associated individuals, groups, undertakings and entities addressed to the President of the Security Council (S/2023/95)* New York: UNSC. Tilgjengelig fra <https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/N2303891.pdf> [lastet ned 24. juni 2024].
- Warner, Jason & Weiss, Caleb (2017). A Legitimate Challenger? Assessing the Rivalry between al-Shabaab and the Islamic State in Somalia. *CTC Sentinel*, 10(10), 27-33. Tilgjengelig fra https://ctc.westpoint.edu/wp-content/uploads/2017/11/CTC-Sentinel_Vol10Iss10-18.pdf.
- Webber, Lucas & Garofalo, Daniele (2023). The Islamic State Somalia Propaganda Coalition's Regional Language Push. *CTC Sentinel*, 16(4). Tilgjengelig fra <https://ctc.westpoint.edu/the-islamic-state-somalia-propaganda-coalitions-regional-language-push/#reference27>.

Muntlige kilder

- Ahmed, Mohammed Abdirahman (2022). Innenriksminister i Puntland. Intervju i Garowe, mai.
- Kilde A (2022). Lokalt ansatt i internasjonal organisasjon. Intervju i Garowe, juni.
- Kilde B (2022). Representant for Puntlands sikkerhetsdepartement. Intervju i Garowe, juni.
- Kilde C (2022). Representant for Nødhjelp- og krisehåndteringsdepartementet. Intervju i Garowe, juni.
- Kilde E (2022). Representant for bosetning for internt fordrevne. Intervju i Garowe, juni.
- Kilde F (2022). Representanter for bosetning for internt fordrevne. Intervju i Garowe, juni.
- Kilde G (2022). Representanter for Gabooye/midgan-grupper i bosetning for internt fordrevne. Intervju i Garowe, juni.
- Kilde H (2024). Ansatt i internasjonal organisasjon. Intervju i Nairobi, mai.

© Landinfo 2024

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.